

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG VÉGZÉSE (nyolcadik tanács)

2019. július 10.*

„Előzetes döntéshozatal – A Bíróság eljárási szabályzatának 99. cikke – Polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés – Szülői felelősséggel kapcsolatos joghatóság – 2201/2003/EK rendelet – 15. cikk – Az ügynek valamely másik tagállam olyan bíróságához történő áttétele, amely alkalmasabb az ügy tárgyalására – A gyermek szokásos tartózkodási helyén alapuló általános joghatósági szabály alóli kivétel – Valamely másik tagállammal fennálló különös kötelék – Az ügy tárgyalására alkalmasabb bíróság meghatározását lehetővé tevő körülmények – Eltérő jogszabályok fennállása – A gyermek mindenképp felett álló érdeke”

A C-530/18. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Tribunalul Ilfov (Ilfov megyei törvényszék, Románia) a Bírósághoz 2018. augusztus 13-án érkezett, 2018. június 20-i határozatával terjesztett elő az

EP

és

FO

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nyolcadik tanács),

tagjai: F. Biltgen tanácselnök, C. G. Fernlund (előadó) és L. S. Rossi bírák,

főtanácsnok: E. Tanchev,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- EP képviseletében C. D. Giurgiu avocat,
- FO, személyesen,
- a román kormány képviseletében E. Gane, L. Lițu és C. Cantâr, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviseletében M. Wilderspin és A. Biolan, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: román.

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint a Bíróság az eljárási szabályzatának 99. cikke alapján, indokolt végzéssel határoz,

meghozta a következő

Végzést

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, illetve az 1347/2000/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2003. november 27-i 2201/2003/EK tanácsi rendelet (HL 2003. L 338., 1.o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 243. o.; helyesbítések: HL 2013. L 82., 63. o.; HL 2018. L 33., 5. o.) 15. cikkének értelmezésére irányul.
- 2 E kérelmet az EP és FO között a kiskorú gyermekük elhelyezése és a gyermek szokásos tartózkodási helyének kijelölése, valamint a gyermek után járó tartásdíj megfizetése tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

- 3 A 2201/2003 rendelet (13) preambulumbekzdése az alábbiakat tartalmazza:
„A gyermek érdekében e rendelet – kivételes esetekben és bizonyos körülmények között – lehetővé teszi azt, hogy a joghatósággal rendelkező bíróság egy másik tagállam bírósága elé átteszi az ügyet, amennyiben ez a bíróság alkalmasabb a tárgyalás lefolytatására[ra]. [...]”
- 4 E rendelet „Általános joghatóság” című 8. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:
„Egy tagállam bíróságai joghatósággal rendelkeznek olyan gyermek feletti szülői felelősségre vonatkozó ügyekben, aki a bíróság megkeresésekor [helyesen: bírósághoz fordulás időpontjában] az adott tagállamban szokásos tartózkodási hellyel rendelkezik.”
- 5 A rendeletnek az „Áttétel az ügy tárgyalására alkalmasabb bírósághoz” című 15. cikke a következőképpen rendelkezik:
„(1) Kivételes esetben, és ha ez a gyermek alapvető [helyesen: mindenek felett álló] érdekének megfelel, valamely tagállamnak az érdemi ügyet [helyesen: az ügy érdemét] illetően joghatósággal rendelkező bíróságai, amennyiben úgy ítélik meg, hogy egy másik tagállam, amelyhez a gyermeket [helyesen: egy másik tagállam bírósága, amely tagállamhoz a gyermeket] szoros [helyesen: különös] kötelék fűzi, alkalmasabb az ügy vagy annak egy meghatározott része tárgyalására[ra]:
  - a) felfüggeszthetik az adott ügyet vagy annak egy részét, és felkérhetik a feleket arra, hogy terjesszenek kérelmet az említett másik tagállam bírósága elé a (4) bekezdéssel összhangban [helyesen: felfüggeszthetik a döntéshozatalt az adott ügy vagy annak egy része tekintetében és felhívhatják a feleket arra, hogy terjesszenek kérelmet az említett másik tagállam bírósága elé a (4) bekezdéssel összhangban]; vagy
  - b) felkérhetik egy másik tagállam bíróságát arra, hogy vállalja a joghatóságot az (5) bekezdéssel összhangban.
- (2) Az (1) bekezdést kell alkalmazni:
  - a) az egyik fél kérelmére; vagy

- b) a bíróság hivatalbóli indítványára; vagy
- c) egy másik olyan tagállam bíróságától származó kérelem esetén, amelyhez a gyermeket szoros kötelék fűzi [helyesen: amely tagállamhoz a gyermeket különös kötelék fűzi], a (3) bekezdéssel összhangban.

A bíróság hivatalból [helyesen: a bíróság által hivatalból], illetve egy másik tagállam bíróságának kérelme alapján végrehajtott áttételt legalább az egyik félnek el kell fogadnia.

(3) A gyermek akkor tekintendő úgy, mint akit szoros [helyesen: különös] kötelék fűz valamely tagállamhoz az (1) bekezdésben említettek szerint, amennyiben az adott tagállam:

- a) vált a gyermek szokásos tartózkodási helyévé azt követően, hogy az (1) bekezdésben említett bíróságot megkeresték [helyesen: bírósághoz fordultak]; vagy
- b) a gyermek korábbi szokásos tartózkodási helye; vagy
- c) a gyermek állampolgársága szerinti hely; vagy
- d) a szülői felelősség jogosultjának szokásos tartózkodási helye; vagy
- e) az a hely, ahol a gyermek vagyona található, és az ügy a gyermek védelmét szolgáló intézkedésekre vonatkozik e vagyon kezelésével, megóvásával vagy rendelkezésre bocsátásával kapcsolatban.

(4) A tagállamnak az érdemi ügyet [helyesen: az ügy érdemét] tekintve joghatósággal rendelkező bírósága határidőt állapít meg, amelyen belül a másik tagállam bíróságait meg kell keresni az (1) bekezdéssel összhangban.

Amennyiben a bíróságokat nem keresik meg az adott határidőn belül, a megkeresett bíróság [helyesen: az eljáró bíróság] folytatja a joghatóság gyakorlását a 8–14. cikkel összhangban.

(5) Az említett másik tagállam bíróságai – amennyiben az ügy sajátos körülményei folytán az a gyermek alapvető érdekeit [helyesen: mindenek felett álló érdekét] szolgálja – a megkeresésüket követő hat héten belül fogadhatják el a joghatóságot az (1) bekezdés a) pontjával, illetve az (1) bekezdés b) pontjával összhangban [helyesen: az (1) bekezdés a) pontja, illetve az (1) bekezdés b) pontja alapján történő megkeresésüket követő hat héten belül fogadhatják el a joghatóságot]. Ebben az esetben az elsőként megkeresett bíróság [helyesen: az eredetileg eljáró bíróság] megállapítja joghatóságának hiányát. Egyébként az elsőként megkeresett bíróság [helyesen: Egyébként az eredetileg eljáró bíróság] folytatja a joghatóság gyakorlását a 8–14. cikkel összhangban.

(6) A bíróságok együttműködnek e cikk alkalmazásában, akár közvetlenül, akár az 53. cikk szerint kijelölt központi hatóságokon keresztül.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 6 A román állampolgár EP a 2005. év során házasságot kötött a francia állampolgár FO-val. Házasságukból egy gyermek született Franciaországban, 2006. október 13-án.
- 7 EP és FO között 2013-ban ténylegesen megszűnt az életközösség, a gyermekük pedig azóta az anyja lakóhelyén, Romániában él.

- 8 2014. január 13-án EP, a gyermek anyja a Judecătoria Buftea (bufteai helyi bíróság, Románia) előtt kérte a házasság felbontását, az említett gyermek nála történő elhelyezését, valamint FO, a gyermek apja tartásdíj fizetésére kötelezését.
- 9 FO a román bíróságok joghatóságának hiányára alapított kifogást emelt, úgy ítélve meg, hogy az orosz bíróságok rendelkeznek joghatósággal, ezenkívül pedig nemzetközi perfüggőségre alapított kifogást és elfogadhatatlansági kifogást is felhozott. Másfelől – másodlagosan – viszontkeresetet is előterjesztett, amelyben a házasság EP hibájából történő felbontását, a szülői felügyeleti jog kizárólagos gyakorlásának odaítélését, a gyermek nála történő elhelyezését, valamint EP-nek a gyermek után járó tartásdíj fizetésére kötelezését kérte.
- 10 A Judecătoria Buftea (bufteai helyi bíróság) a 2014. október 10-i végzésében elutasította az FO által felhozott három kifogást, a 2015. január 12-i végzésében pedig megállapította, hogy az alapjogvitára alkalmazandó jog a román jog.
- 11 2016. június 8-án EP és FO végül a házasság közös megegyezéssel történő felbontása iránti kérelmet terjesztett elő, másfelől azonban mindkét fél kérte a szülői felügyeleti jog egyoldalú gyakorlásának odaítélését, továbbá azt, hogy az ő saját lakóhelyét jelöljék ki a kiskorú gyermek tartózkodási helyeként, valamint hogy az ellenérdekű felet kötelezzék az e gyermek után járó tartásdíj megfizetésére. FO másodlagosan kérte a gyermek felváltva történő elhelyezését.
- 12 A Judecătoria Buftea (bufteai helyi bíróság) a 2016. július 4-i ítéletében rendelkezett EP és FO házasságának közös megegyezéssel történő felbontásáról, a szülői felügyeleti jog közös gyakorlásáról, a gyermek tartózkodási helyének az anyjánál történő kijelöléséről, a gyermek és az apja közötti kapcsolattartásról, az utóbbit pedig kötelezte a gyermek után járó tartásdíj megfizetésére.
- 13 A váltakozó tartózkodási hely iránt FO által előterjesztett azon kérelmet illetően, amely a francia jogszabályokban biztosított lehetőségeken alapul, e bíróság hangsúlyozta, hogy a francia bíróságok ítélkezési gyakorlata szerint a felek közötti nézeteltérés akadályát képezheti a tartózkodási hely e formában történő kijelölésének.
- 14 2017. április 7-én FO és EP az elsőfokú ítélettel szemben fellebbezést terjesztett a Tribunalul Ilfov (Ilfov megyei törvényszék, Románia) elé.
- 15 FO azt állította, hogy a Judecătoria Buftea (bufteai helyi bíróság) nem rendelkezett joghatósággal arra, hogy az előtte folyamatban lévő jogvitát elbírálja, és kérte ezen ítélet hatályaon kívül helyezését.
- 16 Másfelől az alapeljárásban részt vevő mindkét fél azt állította, hogy az ő javára érdemben meg kell változtatni az említett ítéletet.
- 17 A kérdést előterjesztő bíróság jelzi, hogy a Judecătoria Buftea (bufteai helyi bíróság) a gyermek mindenképp felett álló érdekét figyelembe véve határozott, mivel e gyermek a 2013. év végétől kezdve Romániában él az anyjával, francia iskolába jár, és jól beilleszkedett a környezetébe. E gyermeknek mind nyelvi, mind pedig kulturális szempontból Romániával állnak fenn a legerősebb kötelékei.
- 18 Ezzel szemben FO – aki akként nyilatkozott, hogy az elsődleges tartózkodási helyét Franciaországban, Romániában és Oroszországban alakította ki – szakmai helyzete jelenleg bizonytalan, a tevékenységeinek jellege pedig nem biztosít neki lehetőséget arra, hogy a gyermekével elegendő időt töltsön. FO azon állítása, amely szerint hajlandó lenne lemondani a szakmai előmeneteléről annak érdekében, hogy Romániában telepedjen le és a gyermekével éljen, nem elegendő olyan kérelem alátámasztásához, hogy a gyermek tartózkodási helyét FO lakóhelyén jelöljék ki. Másfelől az említett gyermek kijelentette, hogy érzelmileg mindkét szülőjéhez ragaszkodik, továbbá hogy szenved az állandó veszekedéseiktől, anélkül pedig, hogy csalódást akarna okozni az apjának, inkább az anyjával szeretne élni.

- 19 A kérdést előterjesztő bíróság szerint ugyanakkor indokoltnak bizonyul az FO által felhozott azon fellebbezési jogalap vizsgálata, amely a román bíróságok joghatóságának hiányán és azon az érven alapul, amely szerint a francia bíróságok a legalkalmasabbak a szülői felelősséggel kapcsolatos kérelmek elbírálására. E bíróság tehát szükségesnek ítéli, hogy a 2201/2003 rendelet 15. cikkében foglalt rendelkezések figyelembevételével megvizsgálja a joghatóságát.
- 20 A Tribunalul Ilfov (Ilfov megyei törvényszék) e körülmények között határozott úgy, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:
- „1) Úgy kell-e értelmezni a [2201/2003] rendelet 15. cikkét, hogy az a gyermek szokásos tartózkodási helye szerinti tagállam bíróságainak joghatósága alóli kivételt állapít meg?
- 2) Úgy kell-e értelmezni a [2201/2003] rendelet 15. cikkét, hogy az olyan szempontokat sorol fel, amelyek értelmében a gyermeket Franciaországhoz különös kötelék fűzi (a perben részt vevő fél szerint e szempontok a következők: a gyermek Franciaországban született, apja francia állampolgár, franciaországi családja két vér szerinti lánytestvérből és egy vér szerinti fiútestvérből, egy unokahúgból [aki a peres fél lánytestvérenek gyermeke], az apai nagyapából, apjának jelenlegi élettársából és annak apjával közös leánygyermekéből áll, ezzel szemben Romániában az anyja részéről a gyermeknek nincsenek rokonai, francia iskolába jár, a gyermek neveltetését és gondolkodásmódját illetően is francia, otthon a szülők egymás között és gyermekükkel mindig is a francia nyelvet használták kommunikációra), ezért a nemzeti bíróságnak ki kell mondania, hogy a francia bíróságok alkalmasabbak az ügy tárgyalására?
- 3) Úgy kell-e értelmezni a [2201/2003] rendelet 15. cikkét, hogy a két állam szabályozása közötti eljárásjogi eltérések, úgymint a zárt tárgyalás különbíróság által történő lefolytatása a gyermeknek a szóban forgó uniós jogi rendelkezés értelmében vett, mindenek felett álló érdekét szolgálja?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

- 21 A Bíróság eljárási szabályzatának 99. cikke értelmében, ha az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre a válasz egyértelműen levezethető az ítélkezési gyakorlatból, vagy ha az nem enged teret semmilyen észszerű kétségnek, a Bíróság az előadó bíró javaslatára és a főtanácsnok meghallgatását követően az eljárás során bármikor indokolt végzéssel határozhat.
- 22 A jelen ügyben alkalmazni kell e rendelkezést.

Az első kérdésről

- 23 Az első kérdésre adandó válasz, amely kérdés arra vonatkozik, hogy a 2201/2003 rendelet 15. cikke kivételt állapít-e meg az e rendelet 8. cikkében foglalt azon általános joghatósági szabály alól, amely szerint a szülői felelősségre vonatkozó ügyekben azon tagállam bíróságai rendelkeznek joghatósággal, amelyben a gyermek a bírósághoz fordulás időpontjában szokásos tartózkodási hellyel rendelkezik, e 15. cikknek magából a szövegéből levezethető.
- 24 A 2201/2003 rendelet 15. cikkének (1) bekezdése ugyanis kifejezetten akként rendelkezik, hogy azt kivételes esetben kell alkalmazni. Mint azt a Bíróság megállapította, e 15. cikk (1) bekezdése az e rendelet 8. cikkének (1) bekezdésében foglalt általános joghatósági szabályhoz képest különös és eltérést engedő joghatósági szabályt képez, az ügy tárgyalására alkalmasabb bírósághoz történő áttételre pedig csak kivételes esetekben kerülhet sor (lásd ebben az értelemben: 2016. október 27-i D. ítélet, C-428/15, EU:C:2016:819, 47. és 48. pont; 2018. október 4-i IQ ítélet, C-478/17, EU:C:2018:812, 32. pont).

25 Következésképpen az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2201/2003 rendelet 15. cikkét akként kell értelmezni, hogy az kivételt állapít meg a 2201/2003 rendelet 8. cikkében foglalt azon általános joghatósági szabály alól, amely szerint a tagállamok bíróságainak joghatóságát az határozza meg, hogy az e bíróságokhoz fordulás időpontjában hol van a gyermek szokásos tartózkodási helye.

A második kérdésről

26 Második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kívánja megtudni, hogy a 2201/2003 rendelet 15. cikkét akként kell-e értelmezni, hogy az olyan szempontokat sorol fel, amelyek lehetővé teszik annak meghatározását, hogy valamely gyermeket különös kötelék fűzi-e az ügy érdemi elbírálására joghatósággal rendelkező bíróság tagállamától eltérő valamely másik tagállamhoz, továbbá hogy e szempontok kimerítőek-e, ha pedig e szempontok teljesülnek, abból az következik-e, hogy e másik tagállam bíróságai alkalmasabbak az ügy tárgyalására.

27 Mindenekelőtt ki kell emelni, hogy a 2201/2003 rendelet 15. cikke (3) bekezdésének magából a szövegéből kitűnik, hogy e cikk öt olyan vagylagos szempontról rendelkezik, amelyek lehetővé teszik annak megállapítását, hogy valamely gyermeket különös kötelék fűzi valamely tagállamhoz.

28 Továbbá, mint azt a Bíróság is megállapította, e szempontok – amelyek e rendelkezés a)–e) pontjában szerepelnek – kimerítő jellegűek, vagyis az áttételi mechanizmusból eleve ki vannak zárva azok az ügyek, amelyekben ezek az elemek hiányoznak (2016. október 27-i D. ítélet, C-428/15, EU:C:2016:819, 51. pont; 2018. október 4-i IQ ítélet, C-478/17, EU:C:2018:812, 35. pont).

29 E tekintetben – mint azt az Európai Bizottság is említette az írásbeli észrevételeiben – ki kell emelni, hogy a gyermek apja által felsorolt és az előterjesztett második kérdésben átvett elemek eltérnek az említett szempontoktól, következésképpen pedig nincs közvetlen relevanciájuk annak meghatározása szempontjából, hogy különös kötelék áll-e fenn a gyermek és valamely másik tagállam, a jelen esetben a Francia Köztársaság között. Ugyanakkor az első két elem, vagyis az, hogy a gyermek e tagállamban született, az apja pedig e tagállam állampolgára, megalapozhatja annak bizonyítását, hogy a gyermek az említett tagállam állampolgára, következésképpen pedig teljesül a 2201/2003 rendelet 15. cikke (3) bekezdésének c) pontjában említett szempont teljesül.

30 Végül hangsúlyozni kell, hogy a 2201/2003 rendelet 15. cikkének e rendelet (13) preambulumbekkezdésére tekintettel értelmezett (1) bekezdése szerint, amennyiben az e rendelkezésben foglalt feltételek teljesülnek, az ügy érdemi elbírálására joghatósággal rendelkező tagállami bíróság *átteheti* az ügyet valamely másik tagállam olyan bíróságához, amelyet az ügy tárgyalására alkalmasabbnak ítél, anélkül hogy ezen áttételre köteles lenne. Valamely tagállamnak egy adott ügy tárgyalására rendesen joghatósággal rendelkező bíróságának ahhoz, hogy az ügy valamely másik tagállam bíróságához való áttételét kérhesse, meg kell döntenie az e rendeletből eredő saját joghatóságának fenntartásával kapcsolatos erőteljes vélelmet (2016. október 27-i D. ítélet, C-428/15, EU:C:2016:819, 49. pont).

31 Ahhoz, hogy a kérdést előterjesztő bíróságnak hasznos választ lehessen adni, emlékeztetni kell még arra is, hogy a 2201/2003 rendelet 15. cikke alapján valamely másik tagállam bíróságához történő áttételre csak akkor kerülhet sor, ha teljesül három feltétel, vagyis ha kötelék áll fenn a gyermek és valamely másik tagállam között, továbbá ha az ügy érdemi elbírálására joghatósággal rendelkező bíróság úgy ítéli meg, hogy e másik tagállam bírósága alkalmasabb az ügy tárgyalására, valamint ha az áttétel a gyermek mindenképp felett álló érdekét szolgálja abban az értelemben, hogy az áttétel esetén nem áll fenn az érintett gyermek helyzetére gyakorolt hátrányos hatás kockázata (lásd ebben az értelemben: 2016. október 27-i D. ítélet, C-428/15, EU:C:2016:819, 50., 56. és 58. pont).

- 32 Az alapeljárásban fennállókhhoz hasonló körülmények között előfordulhat, hogy az érintett gyermeket különös kötelék fűzi valamely másik tagállamhoz, a jelen esetben a Francia Köztársasághoz, a jelen végzés 29. pontjában említett azon indok alapján, hogy a gyermek e tagállam állampolgára. Előfordulhat az is, hogy e gyermek apja, aki a szülői felelősség egyik jogosultja, az említett tagállamban rendelkezik szokásos tartózkodási hellyel.
- 33 Ugyanakkor, mint azt a Bíróság már hangsúlyozta, a joghatósággal rendelkező bíróságnak – a jelen esetben a román bíróságnak – az e rendelet 8. cikkének (1) bekezdése értelmében az érintett gyermeket az e bíróság szerinti tagállamhoz fűző általános közelségi kapcsolat jelentőségét és intenzitását még össze kell hasonlítani az említett rendelet 15. cikkének (3) bekezdésében foglalt egy vagy több elemmel alátámasztott, valamint a gyermek és bizonyos más tagállamok között fennálló különös közelségi kapcsolat jelentőségével és intenzitásával (2016. október 27-i D. ítélet, C-428/15, EU:C:2016:819, 54. pont).
- 34 Az e rendelet 15. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „különös kötelék” fennállása nem prejudikálja szükségszerűen azt a kérdést, hogy e másik tagállam bírósága e rendelkezés értelmében „alkalmasabb-e az ügy tárgyalására”, sem pedig – igenlő válasz esetén –, hogy az ügy ezen utóbbi bírósághoz való áttétele megfelel-e a gyermek mindenek felett álló érdekének. A joghatósággal rendelkező bíróságnak meg kell határoznia, hogy a gyermekkel kapcsolatos döntés meghozatala tekintetében az ügy ilyen bírósághoz való áttétele tényleges és konkrét hozzáadott értékkel bírhat-e ahhoz képest, ha az ügyet magánál tartja (2016. október 27-i D. ítélet, C-428/15, EU:C:2016:819, 55. és 57. pont).
- 35 Ha a 2201/2003 rendelet 8. cikke értelmében joghatósággal rendelkező román bíróság arra a következtetésre jut, hogy az érintett gyermeket a szokásos tartózkodási helye szerinti tagállamhoz, a jelen esetben Romániához fűző kötelékek erősebbek, mint amelyek őt valamely másik tagállamhoz, vagyis a Francia Köztársasághoz fűzik, e következtetés elegendő ahhoz, hogy mellőzze e rendelet 15. cikkének alkalmazását.
- 36 Következésképpen a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2201/2003 rendelet 15. cikkét akként kell értelmezni, hogy ha az e cikkben a gyermek és a szokásos tartózkodási helye szerinti tagállamtól eltérő valamely másik tagállam közötti különös kötelék fennállásának értékelése céljából – kimerítő jelleggel – meghatározott öt vagylagos szempont közül egy vagy több teljesül, akkor az e rendelet 8. cikke értelmében joghatósággal rendelkező bíróságnak lehetősége van arra, hogy a ügyet olyan bírósághoz tegye át, amelyet alkalmasabbnak ítél az előtte folyamatban lévő jogvita elbírálására, viszont nem köteles ezen áttételre. Ha a joghatósággal rendelkező bíróság arra a következtetésre jut, hogy az érintett gyermeket a szokásos tartózkodási helye szerinti tagállamhoz fűző kötelékek erősebbek, mint amelyek őt valamely másik tagállamhoz fűzik, e következtetés elegendő ahhoz, hogy mellőzze az említett rendelet 15. cikkének alkalmazását.

A harmadik kérdéstről

- 37 Harmadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kívánja megtudni, hogy a 2201/2003 rendelet 15. cikkét akként kell-e értelmezni, hogy az ügy érdemi elbírálására joghatósággal rendelkező bíróság szerinti tagállam jogszabályai, különösen eljárási szabályai, valamint az olyan másik tagállam e szabályai közötti eltérések fennállása, amelyhez az érintett gyermeket különös kötelék fűzi, mint például az ügyek különbíróság által zárt tárgyaláson történő vizsgálata, a gyermek mindenek felett álló érdeke szempontjából releváns körülmény lehet-e annak értékelése során, hogy e másik tagállam bíróságai alkalmasabbak-e ezen ügy tárgyalására.

- 38 A kérdést előterjesztő bíróság kifejti, hogy az alapeljárásban részt vevő egyik fél szerint a jelen ügyben lényeges eltérések állnak fenn az ügy érdemi elbírálására joghatósággal rendelkező bíróság szerinti tagállam jogszabályai és az érintett másik tagállam jogszabályai között, amennyiben csak e másik tagállam jogszabályai rendelkeznek az ügyek különbíróság által zárt tárgyaláson történő vizsgálatáról, vagyis ez utóbbi tagállam bíróságai alkalmasabbak az alapügy tárgyalására.
- 39 E tekintetben azon kívül, hogy az ilyen eltérések fennállását az alapeljárásban részt vevő másik fél erőteljesen vitatja, emlékeztetni kell arra, hogy annak meghatározása érdekében, hogy az ügy valamely másik tagállam bíróságához való áttétele tényleges és konkrét hozzáadott értékkel bírhat-e, a joghatósággal rendelkező bíróság egyéb tényezők mellett figyelembe veheti e másik tagállamnak az ügy elbírálásához szükséges bizonyításfelvételre alkalmazandókhöz hasonló eljárási szabályait. Ezzel szemben a joghatósággal rendelkező bíróságnak ezen értékelés keretében nem kell figyelembe vennie e másik tagállam azon anyagi jogát, amelyet ezen utóbbi tagállam bíróságának esetlegesen alkalmaznia kell, ha az ügyet áteszik hozzá. Ennek figyelembevételére ugyanis ellentétes lenne a tagállamok közötti kölcsönös bizalomnak, valamint a bírósági határozatok kölcsönös elismerésének a 2201/2003 rendelet alapjául szolgáló elvével (2016. október 27-i D. ítélet, C-428/15, EU:C:2016:819, 57. pont).
- 40 Hangsúlyozni kell, hogy a tagállamok bíróságai közötti együttműködésnek és kölcsönös bizalomnak a bírósági határozatok kölcsönös elismeréséhez kell vezetnie, amely a jog tényleges érvényesülésén alapuló térség létrehozásának sarokköve (2017. február 15-i W és V ítélet, C-499/15, EU:C:2017:118, 50. pont).
- 41 A fentiekből következik, hogy a joghatósággal rendelkező bíróság a 2201/2003 rendelet 15. cikke alapján általa lefolytatott értékelés keretében figyelembe veheti a valamely másik tagállam jogszabályai értelmében alkalmazandó eljárási szabályokat, amennyiben ezen eljárási szabályok konkrét hatással vannak ez utóbbi állam bíróságainak azon képességére, hogy jobban elbírálják az ügyet, különösen a bizonyításfelvétel és a tanúmeghallgatás megkönnyítése révén, ezáltal pedig hozzáadott értéket képviselnek abból a szempontból, hogy az ügyet a gyermek mindenek felett álló érdekének figyelembevételével lehessen megoldani. Ezzel szemben nem lehet általános és elvont módon kijelenteni, hogy valamely másik tagállamnak az alapeljárásban részt vevő egyik fél által említettekhez hasonló jogszabályai, vagyis az ügy különbíróság által zárt tárgyaláson történő vizsgálatára vonatkozó szabályok olyan körülménynek minősülnek, amelyet a joghatósággal rendelkező bíróságnak figyelembe kell vennie annak értékelése során, hogy van-e az ügy tárgyalására alkalmasabb bíróság.
- 42 Az eddigi megfontolásokra tekintettel a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2201/2003 rendelet 15. cikkét akként kell értelmezni, hogy az ügy érdemi elbírálására joghatósággal rendelkező bíróság szerinti tagállam jogszabályai, különösen eljárási szabályai, valamint az olyan másik tagállam e szabályai közötti eltérések fennállása, amelyhez az érintett gyermeket különös kötelék fűzi, mint például az ügyek különbíróság által zárt tárgyaláson történő vizsgálata, a gyermek mindenek felett álló érdeke szempontjából nem képezhet általános és elvont módon releváns körülményt annak értékelése során, hogy e másik tagállam bíróságai alkalmasabbak-e ezen ügy tárgyalására. A joghatósággal rendelkező bíróság csak akkor veheti figyelembe ezen eltéréseket, ha azok az e gyermekkel kapcsolatos döntés meghozatala tekintetében tényleges és konkrét hozzáadott értékkel bírhatnak ahhoz képest, ha e bíróság az ügyet magánál tartja.

A költségekről

- 43 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nyolcadik tanács) a következőképpen határozott:

- 1) A házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, illetve az 1347/2000/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2003. november 27-i 2201/2003/EK tanácsi rendelet 15. cikkét akként kell értelmezni, hogy az kivételt állapít meg a 2201/2003 rendelet 8. cikkében foglalt azon általános joghatósági szabály alól, amely szerint a tagállamok bíróságainak joghatóságát az határozza meg, hogy az e bíróságokhoz fordulás időpontjában hol van a gyermek szokásos tartózkodási helye.
- 2) A 2201/2003 rendelet 15. cikkét akként kell értelmezni, hogy ha az e cikkben a gyermek és a szokásos tartózkodási helye szerinti tagállamtól eltérő valamely másik tagállam közötti különös kötelék fennállásának értékelése céljából – kimerítő jelleggel – meghatározott öt vagyagos szempont közül egy vagy több teljesül, akkor az e rendelet 8. cikke értelmében joghatósággal rendelkező bíróságnak lehetősége van arra, hogy a ügyet olyan bírósághoz tegye át, amelyet alkalmasabbnak ítél az előtte folyamatban lévő jogvita elbírálására, viszont nem köteles ezen áttételre. Ha a joghatósággal rendelkező bíróság arra a következtetésre jut, hogy az érintett gyermeket a szokásos tartózkodási helye szerinti tagállamhoz fűző kötelékek erősebbek, mint amelyek őt valamely másik tagállamhoz fűzik, e következtetés elegendő ahhoz, hogy mellőzze az említett rendelet 15. cikkének alkalmazását.
- 3) A 2201/2003 rendelet 15. cikkét akként kell értelmezni, hogy az ügy érdemi elbírálására joghatósággal rendelkező bíróság szerinti tagállam jogszabályai, különösen eljárási szabályai, valamint az olyan másik tagállam e szabályai közötti eltérések fennállása, amelyhez az érintett gyermeket különös kötelék fűzi, mint például az ügyek különbíróság által zárt tárgyaláson történő vizsgálata, a gyermek mindenek felett álló érdeke szempontjából nem képezhet általános és elvont módon releváns körülményt annak értékelése során, hogy e másik tagállam bíróságai alkalmasabbak-e ezen ügy tárgyalására. A joghatósággal rendelkező bíróság csak akkor veheti figyelembe ezen eltéréseket, ha azok az e gyermekkel kapcsolatos döntés meghozatala tekintetében tényleges és konkrét hozzáadott értékkel bírhatnak ahhoz képest, ha e bíróság az ügyet magánál tartja.

Aláírások